

A ja šutim, jer sumnjam u riječ na vrhu jezika
Već samo staru misao zapalio kao mrtvu cigaretu
Nikuda.

Ratar je taj jako dalek meni i svijetu
Ali, eto, dobar dan i njemu, konjima, i drvetu
cijelom selu, i klupi pred kućom.
Samo što će mi nemir oslijepiti prste
kao od praznine u samoći uma.
Gdje su izvori tih bolesnih snova
Prašina kao od olova. Prozori od korova.
Mjesec nitko neće.

Ratar se vraća. Naprtio i veče.

SAMO DOBRI LJUDI

Samo dobri ljudi šetaju kroz moje srce
Oni koji rođene štiju i domovinu ljube
Samo dobri ljudi svijetu daju pravo ime
i kao pravednici hrane golube...
Samo što svijet nije njihov kao što su oni njegovi
Niti im je život na njihovoj strani
Samo dobri ljudi visoki su stjegovi
i sunčani melemi na krvavoj rani..

Samo dobri ljudi vjeruju i od vjere žive
Oni život bogate i krase, i daruju kruh
Samo oni sanjare i pravdi se dive
U njima je vječni duh.....

MOGUĆNOSTI - ČASOPIS ZA KNJIŽEVNOST,
UMJETNOST I KULTURNE PROBLEME (LIST.-PROS. 1997.)

SNOVI*

Ivan Martinac

MIRKO KRSTIČEVIĆ

Uspinjem se stubama višekratne kule u izgradnji
Na pola mi puta, lijepa i stasita poslovočkinja
reče:

Gore pri vrhu, vidjet ćete nešto što vam nije
ni na kraj pameti
Gdje pri vrhu, na tavanu?
Da, na tavanu!

A na tavanu, skladatelj Mirko Krstičević
pomno pregledava
debljinu i kakvoću toplinske izolacije

...
5.VII.1993.

TOMISLAV GOTOVAC, 3

Ulazim u zagrebački kino-klub
noseći pod rukom nekakav stroj

* Iz nedovršene knjige »ČIŠĆENJE HRAMA«

Dočekuje me Tomislav Gotovac
užasno mršav
s brkovima alla campagna
Ljuti se na mene i na stroj

...
7.VII. 1993.

STIPE KRALJEVIĆ

Posjećujem Stjepana (Stipu) Kraljevića
u bolnici na Firulama
Kaže da je lako izdržati
ako si s(m) u sobi i ako te posjećuju
Na izlazu, ne mogu mi naći osobnu
Prijetim da ću ih tužiti policiji

...
13.VII. 1993.

SLAVEN RELJA

Slaven je Relja ubio iz puške
dvojicu lupeža
i sada sjedi na rubu pločnika
i cmizdri

...
15.VII. 1993.

SVEMIR PAVIĆ, 3

Ulazim u blagovaonicu Pavićevih
za vrijeme Božićna objeda
s *Glasom Koncila* pod pazuhom
Svemir ustaje i kaže: Ivane
Ostavljam novine
Izlazim

...
20.VII. 1993.

TORBA

Vraćam se u Svemirov stan
jer sam, navodno, zaboravio torbu
a ona mi je preko ramena

...
29.VII. 1993.

GRLO

Prekjučer sam operirao krajnike
ali još uvijek krvarim
te me moraju pregledati
Otvaram usta, a liječnik zaviruje
kao da je to njegovo grlo

...
1.VIII. 1993.

IZLOŽBA

Jedna mi djevojka
na izložbi suvremene crnogorske skulpture
pokazuje izum svojega prijatelja -
šesnaest-milimetarsku Bolex kameru
mjestimice lakiranu crvenim i tamno crvenim
Ruga se: Što mislite je li skupa?
Kao i svaka stvar koja je odslužila svoje!

...
3.VIII. 1993.

ŠUŠAK

Na nekoj
Bog zna čijoj obiteljskoj svečanosti
uza me sjedi Gojko Šušak
prelistava album s fotografijama
Došavši do mladog partizanskog oficira
ugodno se iznenadi: Marko!
To nije Marko nego brat mu Miše, ispravim ga

i nastavim pripovijedati o knjizi dokumenata
mojega pokojnog oca, gospodarskog poručnika
Lijepo zvuči, tumačim Šušku, a bio je zapravo
pisar i skladištar domobranskih pukovnija
u Kninu, Mostaru i Splitu

...

7.VIII. 1993.

NA BAČVICAMA

Prolazim preko plaže na Bačvicama
i ljudima, koji se sunčaju, dobacujem:

Dižite se!

Pustili su vukove s Marjana!

Dižite se!

na što svi ustaju

i trče prema Zenti

...

12.VIII. 1993.

FRANJO ŽIC

Pošto sam obišao cijelo naselje
pitam Franju Žica:

Čuj, Franjo, gdje je ona kuća

što ju je moj otac gradio?

Pa ti svima govoriš da je u Puli

reče Žic

I jest u Puli, naljutim se

već napola budan

a nije ni tamo

ni bilo gdje

...

16.VIII. 1993.

BRUNO KUZMANIĆ

U najvećem stanu što sam ga ikad vidio
Bruno Kuzmanić i starmala djevojčica
otvaraju i zatvaraju raznobojna vrata

ponavljajući:

Ne mistični monizam - nego populizam!

Ne mistični monizam - nego populizam!

...

18.VIII. 1993.

NOĆNA POSUDA

Iz nepoznata razloga

trebala mi je vlastita noćna posuda u bolnici

Na odlasku, časna mi je sestra vezuje za kovčeg

Bolesnik, koji je do tada povraćao, brišući lice

prigovori:

Zašto je nosiš sa sobom?

Zato što je nemam kome darovati!

Ipak, ostavljam je uz fontanu

u dvorištu

...

20.VIII. 1993.

ZRAČNI PIŠTOLJ

Od nekog dječaka

vješta u gađanju zračnim pištoljem

zahtijevam

da pogodi nepoznatu ženu

s udaljenosti od oko petnaest metara

Trenutak poslije

nije mi više do igre

...

22.VIII. 1993.

VJEKOSLAV NAKIĆ

Dolazim vidjeti Nakića

koji živi u svojevrsnu progonstvu

na Šolti

Netom sam se iskreao

snažni me buldog ugriza za hrbat dlana

Pokazujem ranu Vjeki govoreći

da mi ne mogu ništa
ni ljudi, ni psi

...

31.VIII. 1993.

NIKOLA LISTEŠ I NAIDA

Naida me priprema za poziranje,
Šminka mi obraze, nos, čelo
a Nikola Listeš lijepi po zidu
svoje zajedljive crteže

...

1.IX. 1993.

GLASINE

U zgradi *Lavčevića*, netko mi u prolazu šapne
da je građevinski tehničar, s kojim sam radio
u istoj sobi, na istom gradilištu - Srbin
Nije moguće!

Hoću li ga pitati?

...

6.IX. 1993.

BORIS DVORNIK

Boris Dvornik, brzajući od Hajdukova igrališta
prema gradu, dovikuje: Nisam znao da i ti...
E, da, ne troši uzalud riječi

...

7.IX. 1993.

MOJA MAJKA, 16

Čuj, ako ti bol ne umine
zovi *Hitnu pomoć* do vrgorske ambulante
odakle će te prebaciti u *Splitske toplice*
govorim svojoj majci, a ona pažljivo sluša

...

12.IX. 1993.

VALDI, 15

Kakve su ti to mrlje po vratu i rukama?
Ni sama ne znam, opravda se Valdi

...

14.IX. 1993.

MOJA MAJKA, 17

Moja je majka donijela veliku torbu
iz Zagreba

te ona (s torbom) i ja
odlazimo na pregled

Dok čekamo

dvojica me upozoravaju

da ju je treći ukrao

Trčim za njim

Sustižem ga

Uzimam torbu

Otvaram je

Unutra su izgorjeli žišci

...

15.IX. 1993.

RADE I LUCIJA ŠERBEDŽIJA

Rade i kći mu Lucija
sjede za susjednim stolom
u Kazališnoj kavani u Splitu

Rade, zazovem ga:

Je li Vam Lordan dao TEOFILA!

Dao je, odgovori Rade

A ja sam ga proglasio lažljivcem
naglasivši

Da si čovjeku dao, javio bi se telefonom
ili pismom

To se još može popraviti, predloži Lucija
otvarajući zatvarajući svoje goleme usne
kao neki ljepljivi, mesoždorni cvijet

Ne, ne može, viknem

Ne može!

Umrli su majstori-popravljači
Iscurio je pijesak za popravke

...
16.IX. 1993.

MIROSLAV IVIĆ

Uspio sam!
iz svega se glasa prodere Miroslav Ivić
pokazujući na usisivač što ga je kupio
da bi se njime čistili podovi
Nedjeljne Dalmacije

...
11.X. 1993.

PROTEUS

Ulazim u ordinaciju
Za stolom, umjesto poznata liječnika
sjedi mlada, kratko ošišana liječnica
S prekomjernim uzbuđenjem
kao da je pod sitnozorem
prvi put vidjela
sāv svemir
oštro mi kaže:
U vašoj se spermi nalazi *Proteus*
Antibiotik je u injekcijama
Nakon toga računamo koliko ću ih trebati

...
22.X. 1993.

MOJA SESTRA

U nekom nepoznatom gradu
moja me sestra vozi automobilom
Stižemo do ružičaste trokatnice
Ona trubi, izlazi, zvoni
a sitna starica s balkona dovikuje
da je i njezin sin rođen 38.
U rujnu

...
24.X. 1993.

DVOJNIK

Gledam samoga sebe
kako, pod četiri prsta dugom
sijedom bradom
krasnoslavim ulomak iz Pessoa's ADIAMENTA
a crijeva me istinski bole
Mene bole, njemu se na licu vidi

...
29.X. 1993.

KIŠOBRANI

U Narodnom sveučilištu, u dvorani Kinoteke
prodajna je izložba muških kišobrana
Pitam: Koliko stoje?
2.500
Koliko?
2.500
Kupujem srebrno sivi
Na rubu, svila je za nijansu tamnija

...
31.X. 1993.

MOJA MAJKA, 18

Pošto smo učvrstili glavna vrata
našega negdašnjeg obitavališta u Cankarevoj
trčimo, moja majka i ja, najprije ona
a za njom i ja - prema kuhinji
jer nam se čini
da se može provaliti
i s te strane
kroz kemijsku čistionicu

...
10.XI. 1993.

ŠTAKE

Izlazeći iz kina
stariji se čovjek obraća mlademu:

Ovaj film nije ništa drugo
nego pâr štaka
Bez ikakva nadahnuća
Bez ijedne izmišljotine
...
14.XI. 1993.

MOJA SESTRA, 2

Ne znam kako
ali, u svakom slučaju, mojom nebrigom
pregorile su sve ploče na štednjaku
izgorila perilica za rublje
Posvuda u kući, u vodi do gležanja
plutaju govna
Sestra i ja ih skupljamo
...
22.XI. 1993.

VRIJEME JE

Neki mi daleki
milozvučno nestvarni glas reče:
Vrijeme je da budeš sretan bezbroj puta
Budim se
Točno su 3 sata i 22 minute ujutro
pet godina nakon što je moja mati pala
i udarivši u podnožje drvenih stuba
slomila ruku u ramenu
...
25.XI. 1993.

IDEM RODITI!

Spuštam se niz Mažuranićevo šetalište
u društvu s visokim, koščatim franjevcem
bez lijeve noge
koji gorljivo, a posve nesuvislo zbori
Pobogu, kamo se žurite?
naglo viknem
Stao je

buljeći u me
pun pritajene mržnje
i lažna oduševljenja:
Idem roditi!
...
8.XII. 1993.

KANFERA

Opet mi se iz dubine ničega
(ni vremena, ni prostora)
javio glas
(ultima epistola extra muros)
koji, svečano naglašavajući svako slovo
s užitkom izgovori
da je Redovna skupština svih pokojnika
jednoglasno odobrila tri nove
elizejsko-asfodelske istoznačnice
za ono što je ženama
između nogu:
PISNIŠULO
CRNOBUNJA
KANFERA
!!!
U ovome nema ni mrve smisla
rekoh, već tada u snu
Malo kasnije
uz lončić bijele kave
sjedim i razmišljam
zašto me Jehudijel, arkandeo sna
poškropio ovim vrućim voskom
???

Sutra je Silvestrovo
Primičem hrpu listova
Brojim zapisane snove
Jedan, dva, tri
četiri
144
Znakovit, Ivanov broj
Trebada dakle, prestati sanjati
ili, barem, ne bilježiti
...
30.XII. 1993.

U VLAKU

Putujem vlakom kroz istočni Srijem
 istodobno svjestan i sna i stvarnosti
 one stvarnosti što ga okružuje
 što je uvijek prije i nakon njega
 što je cilj svih snova izim posljednjeg
 i to ne bilo kojeg posljednjeg
 nego samo onog - smrtnog
 Za razliku od mnogih
 ja se više od ičega užasavam tog sna
 koji se nastavlja u smrti
 i drago mi je da ovaj
 što ga upravo sanjam
 nije taj
 tj. ukoliko mi ne lažu
 moja lažljiva osjetila - nije taj
 Putujem vlakom kroz istočni Srijem
 a na sjedalu preko puta sjedi Mirjana
 u svojoj najljepšoj mijeni iz 57.
 i pita me, iako joj se usne ne miču:
 Pamtiš li mojega oca Božu?
 Kao da ga sada gledam!
 A pamtiš li ono posljednjepodne
 na blagdan sv. Nikole
 kada nam se izjadao
 da su ga svi otpisali
 otkako te ugošćuje u svojoj kući
 rekne i preobrazi se u Mariju
 postupno, kao na filmu, u malu Mariju
 koja se dugo češlja, a zatim iz golema spraya
 štrca, prska, raspršuje lijevo, desno...
 i već je Nadežda, koja odmotava zavoje na nogama
 potom Zlata
 prostodušna, porculanski glatka, Zlata - Kineskinja
 i već je Koke što natečenim prstima prebire po gitari
 ispija gutljaj iz one trapezaste staklenke
 GLENFIDDICHA
 koju mi je darovao pomoćni biskup splitsko-makarski
 nekoć bi ga zvali solinski, Marin, i zuri u me
 žuto smeđim očima boje meda, očima pume
 Sjećam se:
 Prvi smo Single Malt Scotch Whisky Glenfiddich

(što na gaelicu znači DOLINA JELENNA)
 otvorili iznad Firula, sedamdeset i šeste ili sedme
 a kupila ga je nakon londonskog pregleda srca -
 čovjekova kaleidoskopa, uh, to sladunjavo zrcalo
 ti grumenčići krvi...
 Hrvati su doista bezazlen, posve nepraktičan narod
 U zadnje vrijeme, jedva se usude misliti
 na Tovarnik, Kneževe Vinograde
 a ni u snu - sjevernije, južnije, istočnije od Iloka
 na Frušku goru, Mitrovicu, Srijemske Karlovce
 Toliko je jak taj ušljivi obzir da ne žele ni čuti
 za Karlovce...
 Vlak putuje kroz istočni Srijem
 a s neba se lagano spuštaju čempresi, prizemljuju
 kao pahuljice u dvaput okrenutoj kugli-igrački
 visoki crni čempresi, što se umah hvataju
 čvrstim, žilavim korijenjem za srijemsko blato
 Bože, nikada nisam vidio toliko blata kao 59.
 u Rumi i okolo Rume...
 brojim čemprese-kandelabre
 koji promiču brže od brzojavnih stupova
 a crnooka Vedrana pruža mi sivi, kašmirski šal
 sivi, pa crno sivi, pa crni, kardinalsko crveni
 Kardinalski je našminkana, a čedna
 strastveno čedni, ženski kozorog
 Brojim čemprese: jedan, dva, tri, četiri, pet
 a ona šapće: Dobro je brojiti čemprese
 to uspavljuje
 ali, čim se probudiš, izbroji opet snove
 jer ovo je - sto četrdeset i četvrti
 ...
 3.I. 1994.